

Abstrakt

Hlavním cílem této disertace je popis rozdílů realizací tónů mezi hanojským s saigonským dialektem se zaměřením na situaci ve čteném a polospontánním mluveném projevu. Výzkum se zabývá zejména produkcí, avšak je doplněn i oddílem, který řeší problematiku percepce tónů s využitím percepčního testu.

Oddíl 2.1. popisuje tonalitu a tónové jazyky v obecném smyslu. V oddíle 2.2. se popisuje vietnamský jazyk s důrazem na tónové inventáře obou zkoumaných dialektů. Zmiňuje se též vznik a vývoj tónů obecně i v rámci vietnamštiny.

Třetí kapitola představuje metodu výzkumu, zejména výběr mluvčích, přípravu materiálu a nahrávek, extrakce dat a přípravu analýz a percepčního testu.

Čtvrtá kapitola je rozdělena do tří oddílů. Oddíl 4.1. hovoří o realizacích tónů v izolaci a ve speciálně zvoleném kontextu. Jeho účelem je popsat chování tónů co nejméně ovlivněných okolními proměnnými. Výsledky této analýzy by měly být srovnatelné s již publikovanými studiemi na stejné téma. V oddíle 4.2. je na data nahlédnuto z kvantitativní perspektivy a výsledky této analýzy by měly věrněji reflektovat jazykovou realitu. Oddíl 4.3. představuje percepční test, jehož účelem je zmapovat schopnost rozlišování tónů mimo přirozený kontext.

Výsledky analýz indikují zásadní rozdíly mezi konturami tónů hanojského a saigonského dialektu. Ukazuje se, že základní frekvence F_0 není jediným vodítkem při rozlišování ani hanojských ani saigonských tónů. Fonační modifikace, trvání a zejména kontext taktéž přispívají k úspěšnému rozlišování jednotlivých tónů. Percepční test ukázal překvapivě nízkou úspěšnost při určování tónů jak u respondentů z Hanoje, tak z Ho Či Minova Města.

Klíčová slova: vietnamština, tóny, intonace, fonetika, produkce tónů, percepce tónů